

Església de Sant Miquel d'Oló

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Al mas Sant Miquel, sector central del terme municipal
Emplaçament Ctra. local a St. Joan d'Oló 1,5 km i camí direcció N-E (camí de l'Estany) uns 3 km
Alçada: 777

Coordenades:

Latitud: 41.87381
Longitud: 2.06972
UTM Est (X): 422804
UTM Nord (Y): 4636184

Classificació

Número de fitxa 08258-106
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Segle XI, XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Restaurada el 2014
Protecció Inexistent
Número inventari Sí: IPA 17178
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08258A004000210000AA
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dj., 16/01/2020 - 01:00

Descripció

Petita església romànica emplaçada al costat del mas Sant Miquel, a l'extrem d'un altiplà amb excel·lents vistes cap al Pirineu. És una construcció senzilla i austera, desproveïda de tota mena d'ornamentació, bastida probablement a principis del segle XI i sobrealçada al segle XVIII de manera força grollera. Consta d'una sola nau capçada amb un absis semicircular orientat a llevant. L'absis té una finestreta de doble esqueixada coronada amb un arc de mig punt. Al mur de migdia hi trobem el portal, acabat amb arc de mig punt adovellat. Al mur frontal, a ponent, hi ha una altra finestra, rematada amb arc de mig punt. A la part alta el campanar d'espadanya va ser suprimit en les reformes que van desfigurar l'església i en la recent restauració s'ha restituit. L'aparell primitiu és fet amb carreus ben ordenats en filades i col·locats a trencall, mentre que la part sobrealçada ha estat obrada de manera més irregular.

A l'interior la nau era coberta amb volta de canó, però al segle XVIII fou substituïda per una falsa volta de guix i de maçoneria, en el mateix moment que es va sobrealçar la nau. Actualment se'n poden veure encara algunes mostres. La intervenció arqueològica que s'hi ha practicat en la recent restauració ha mostrat que originàriament el paviment era més avall, i que la nau tenia una bancada de pedra perimetral on seien els feligresos durant la missa. En aquesta intervenció també s'ha restituit la teulada de lloses sobre l'absis, tal com era primitivament.

Observacions:

Informació oral facilitada per Oriol Garriga

Història

Per aquest altiplà hi passava el camí cap a l'Estany, que era també un dels ramals de la ruta catalana del camí de Sant Jaume, concretament el que passava per Girona, Vic, Manresa, Montserrat, Igualada i Lleida i que està documentat al segle XIV, ja que el mateix rei Pere III el Cerimoniós va fer aquest camí. Sembla que en el tram del Moianès l'itinerari venia de l'Estany i continuava cap a Rojans, el mas la Careta i Artés. Això, junt amb les bones vistes de l'indret cap al nord, sobre la vall de la riera d'Oló i fins el Pirineu, ajuda a explicar l'existència de l'església, que al costat tenia un mas amb el mateix nom. No va passar de capella rural, dins de la parròquia de Santa Maria d'Oló.

Dels primers anys només se'n coneixen algunes dades disperses, com ara dos llegats testamentaris de 1130 i 1162. En els testaments de Guillem d'Oló (1203) i de Berenguer d'Oló (1205), que eren membres de la nissaga que ostentava la senyoria del terme, se l'anomena com a Sant Miquel d'Olzinelles, però després aquest topònim es va perdre. També apareix citada el 1270 i 1331, data en què el bisbe de Vic prohibeix que s'hi celebri missa els diumenges perquè això restava feligresos a la parròquia d'Oló. En una visita pastoral de l'any 1600 el bisbe va manar que s'havia de refer i enrajolar el paviment a prop de la porta. Com és de suposar, l'església estava molt vinculada al mas Sant Miquel. Així ho demostra el fet que, el 22 de novembre de 1608, l'aleshores propietari d'aquest mas, Esteve de Sant Miquel, va firmar un contracte amb el pintor Joan Belill per pintar i daurar un retaule dedicat al sant titular de la capella. Aquest retaule es va fer, però no s'ha conservat. El fet sorprenent és que l'obra s'havia de pagar totalment en espècies; concretament, es valorava en dotze quarteres de forment i un porc a elecció del pintor, que s'havia de donar per la festa de Nadal. Joan Belill era un pintor i daurador mallorquí, nascut a Alcúdia, que s'havia establert al Bages i va treballar en aquesta zona i també al Moianès. Precisament aquests anys, entre 1607 i 1610, va treballar també en altres esglésies de la parròquia (GALOBART, 1996: 71-81).

L'any 1686 es té notícia que s'hi pot tornar a dir missa els diumenges i festes per donar facilitats als cinc masos que hi havia a la vora. Aleshores la capella i el mas Sant Miquel eren propietat de la comunitat de beneficiats de Moià. Al segle XVIII es van portar a terme les reformes ja esmentades; és a dir, la substitució

de la volta i el sobre-alçament dels murs. Podria ser que s'haguessin fet entorn de l'any 1716, quan el mas Sant Miquel també fou remodelat.

La propietat de la comunitat de beneficiats de Moià va durar fins el segle XIX. Després Bonaventura Vilaressau va comprar el mas i el 1857 va refer l'església. El bisbe l'autoritzava per poder celebrar-hi missa, cosa que es feia només un cop a l'any, per la festa del seu patró. Ja a principis del segle XX el propietari sembla que era un tal doctor Feliu, de Cardedeu. El 1936 la capella va restar fora de culte, i entorn de 1950 el mas també va quedar abandonat, quan en van marxar els últims masovers. Ja a la segona meitat del segle van comprar aquesta finca i la de Torigues els germans Martínez, propietaris d'una serradora a Manresa, a la Pujada Roja. Posteriorment la va comprar Joan Casanova (propietari d'una empresa de materials per a la construcció). I el 2013 la va comprar Oriol Garriga, originari de Granollers, que hi està portant a terme un interessant projecte per crear un celler de vins amb la marca "Celler Sant Miquel d'Oló". En aquests darrers anys ha construït les naus d'un celler semisoterrat, ha consolidat estructuralment el mas i el 2014 va fer restaurar l'església. En la intervenció, que va comptar amb la participació de l'arqueòleg Eduard Sánchez, es va refer la teulada i el campanar d'espadanya.

Bibliografia

FERRER, Llorenç; PLADEVALL, Antoni i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 64, 73, 107, 115, 206-207.

FREIXA, Iluís (1978). Esglésies parroquials i capelles del municipi d'Oló. (amb aportacions de Mn. Antoni Pladevall, Josep Galobart i Jaume Sala).

GALOBART SOLER, Josep (1996). Els retaules barrocs de les esglésies del terme de Santa Maria d'Oló (1607-1781). Centre d'Estudis del Bages, Monogràfics, núm. 16, Manresa, p. 71-81.

BENET, Albert; JUNYENT, Francesc; MAZCUÑAN, Alexandre (1984). "Sant Miquel d'Oló", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 392-393.

OLAÑETA MOLINA, Juan Antonio (2014). "Iglesia de Sant Miquel", Enciclopedia del Románico en Barcelona (vol. II). Fundación Santa Maria La Real; Centro de Estudios del Románico, Palencia, p. 1066-1067.

PLADEVALL, Antoni (1973). "Capelles i Santuaris del bisbat de Vic. Sant Miquel d'Oló", Full Diocesà, núm. 3500, Vic 14 de maig de 1978.

